

Opmaak klimaatactieplan Kortenberg

- Wat is het Burgemeestersconvenant?
- Draft klimaatplan Kortenberg: belangrijkste doelstellingen en acties

**VLAAMS-
BRABANT**

krispunt van vele werelden

**Burgemeestersconvenant
voor Klimaat en Energie**

* Burgemeestersconvenant 2030

- Gemeentebestuur engagement aangegaan met de EU
- Gemeente streeft naar:
  - Minstens **40% CO₂-reductie** tegen 2030
*door verbetering energie-efficiëntie en verhoging hernieuwbare energie
(klimaatmitigatie)*
  - **Verhogen weerbaarheid/veerkracht** van mens en leefomgeving voor gevolgen klimaatverandering
(klimaatadaptatie)
- Binnen 2 jaar na ondertekening **SECAP** indienen
(SECAP = Sustainable Energy & Climate Action Plan - klimaatactieplan)

* Klimaatactieplan (SECAP)

- Een SECAP (klimaatactieplan) bevat verplicht:
  - CO₂-nulmeting (*referentiejaar 2011*)
  - **Risico- en kwetsbaarheidsanalyse** (RKA):

Balans van de huidige en toekomstige klimaatomstandigheden en de te verwachte gevolgen, risico's en kwetsbaarheden
  - Actiegedeelte met **doelstellingen, maatregelen en acties**

Voor zowel **mitigatie** (vermindering CO₂) als **adaptatie** (aanpassing aan klimaatverandering)

* Opmaak klimaatactieplan (SECAP)

- **Provincie helpt met:**
  - **Risico- en kwetsbaarheidsanalyse** (RKA)
  - Analyse mogelijke **reductiescenario's**
  - Uitschrijven **energie- en klimaatactieplan** (SECAP): mitigatiemaatregelen én adaptatiemaatregelen op maat van de betrokken gemeente(n)
  - **Participatief traject**: interne afstemming tussen de verschillende gemeentelijke beleidsdomeinen en gedragenheid door de gemeentelijke diensten via **workshops**
- **In samenwerking met Interleuven** (participatietraject inwoners)

* Invulling workshops

Workshop 1 - Cijfers en analyses

- **Toelichting** (analyse CO₂-cijfers, reductiescenario's en RKA)
- Inzicht verschaffen in vertreksituatie en uitdagingen
- Eerste verkenning van ambitie en doel gemeente

Workshops 2 tot 4

- Thematisch, inhoudelijk verder uit te diepen
  - Adaptatie
  - Gebouwen
  - Ruimtelijke ordening en mobiliteit
- Aangevuld met achtergrondcijfers en -kaarten
- **Naar concrete maatregelen en acties** (brainstorm)

Overige thema's via draft teksten en onderlinge afstemming

* Participatietraject met inwoners

- Samen met **Interleuven**
- Inwoners konden **ideeën voor acties** ingeven via platform Voluit Samen Kortenberg of via klimaatpostkaartjes
- Tijdens twee **klimaatcafés** werden de door de burgers ingezonden klimaatvoorstellen verder vormgegeven (één avond voor GR-leden en adviesraden; één avond voor inwoners)
- De voorstellen werden **in het SECAP verwerkt**

CO₂-uitstoot 2011 – nulmeting (mitigatie)

Referentiejaar 2011

Risico- en kwetsbaarheidsanalyse (adaptatie)

**VLAAMS-
BRABANT**

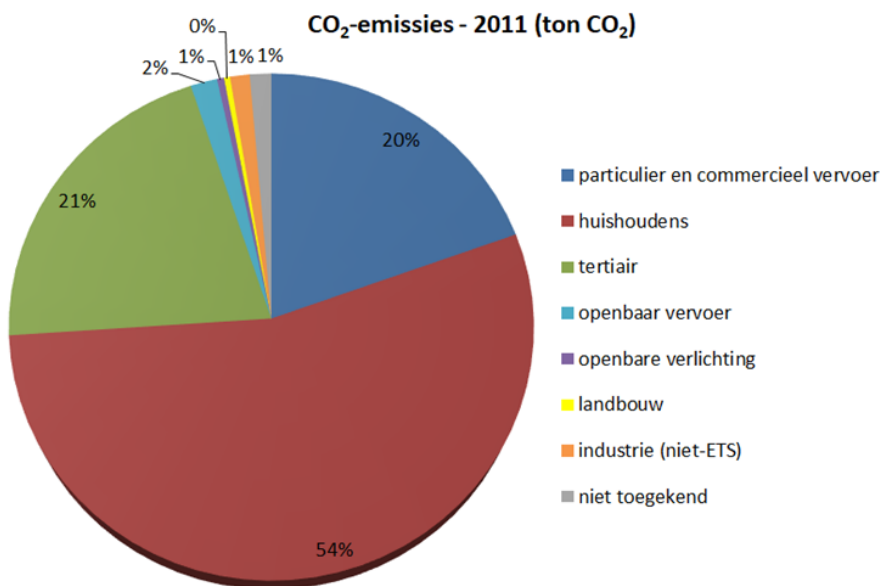
krispunt van vele werelden

Burgemeestersconvenant
voor Klimaat en Energie

CO₂-uitstoot in 2011 – nulmeting Kortenberg

Reductie vooral nodig in sectoren

- Huishoudens
- Tertiaire sector
- Particulier en commercieel vervoer
- Lokale energieproductie

Dit betekent o.a. tegen 2030

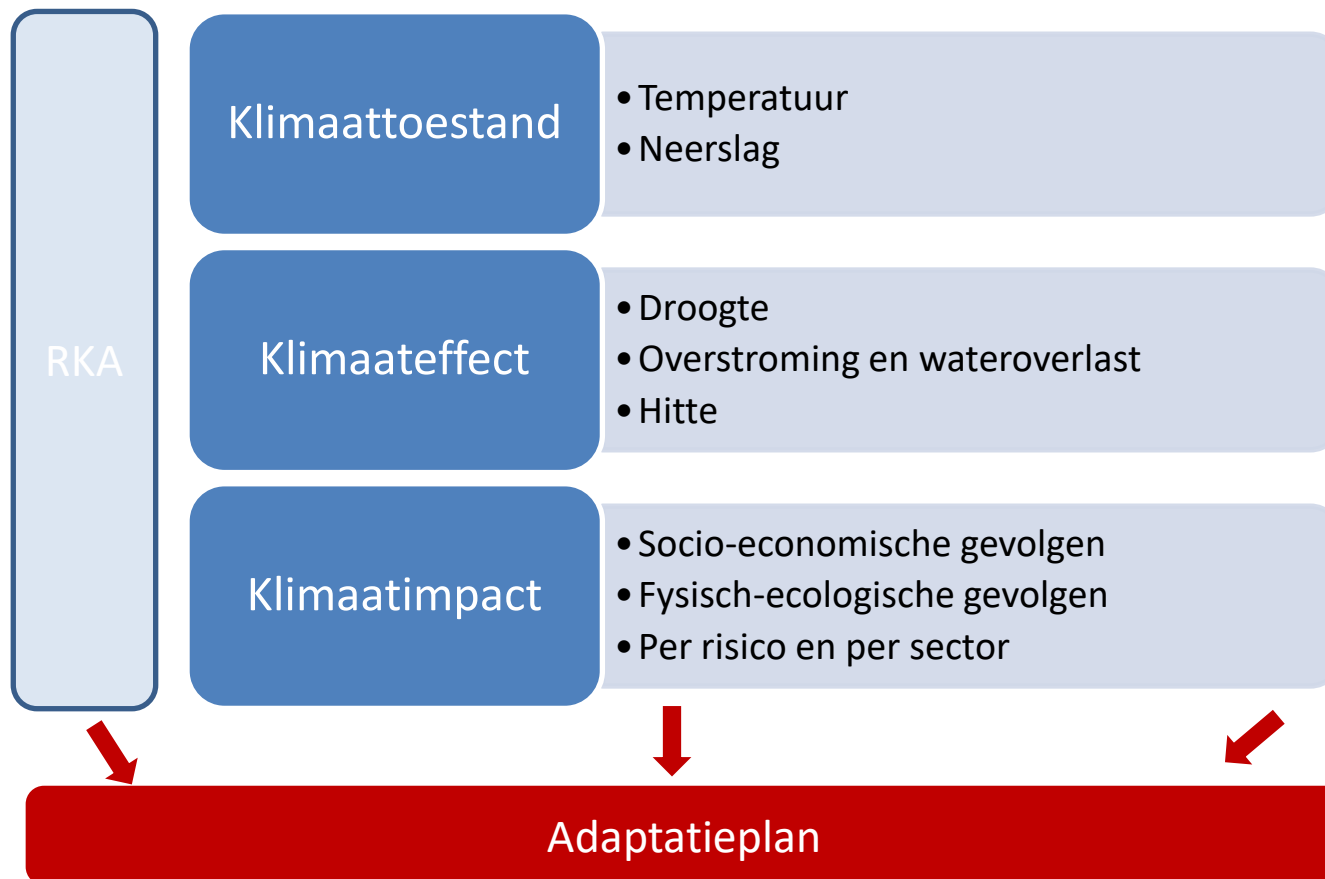
- Bijkomende isolatiemaatregelen (dak, muren, vloer, beglazing) in een derde tot de helft van het totaal aantal woningen*!
- Nieuwe verwarmingssystemen in 920 tot 1.170 woningen
- 1000 bijkomende elektrische wagens**
- Verdubbeling aantal fotovoltaïsche panelen
- 3.030 E-bikes (reeds 81% van gerealiseerd!)
- Belang van ruimtelijke ordening

* aantal woningen 2021: ca. 8.670

** aantal wagens in huishoudens in 2022: 10.780; aantal ingeschreven wagens (incl. bedrijfswagens) 38.350 waarvan 6.546 hybride of elektrisch

* Kernbegrippen RKA

* Conclusies RKA Kortenberg

Hittestress en verharding

- Kortenberg – Centrum, Erps-Kwerps en Meerbeek
- Andere kernen; linten, wegen, **bedrijventerrein**
- Lokaal tot zeer hoge verhardingsgraad en risico bijkomende verharding

Wateroverlast, waterkwaliteit en droogte

- Grootste impact ten gevolge van **intense buien: Kortenberg-Centrum**
- Erps-Kwerps, Meerbeek en Everberg, Zonnewoud
- Pot. getroffen gebouwen stijgt tot 11% tegen 2050
- Kwantiteit en kwaliteit onder druk – grondwatergebruik, toestand

Natuur onder druk

- Uitgangssituatie beter dan elders, maar ...
- (watergebonden) natuur en bossen zeer kwetsbaar voor klimaatverandering – wateroverlast, hitte én droogte + versnippering
- Kansen voor verkoeling, koolstofopslag en ruimte voor water

Landbouw

- Kwetsbaar voor droogte, hitte, overstrooming én erosie
- Afhankelijkheid grondwater
- **Kansen** voor verkoeling, verbindingen, landgebruik

Doelstellingen en beleidsmaatregelen per sector

Mitigatie (reductie CO₂-emissies)

Adaptatie (aanpassing aan klimaatverandering)

**VLAAMS-
BRABANT**

krispunt van vele werelden

* Belangrijkste beleidsdoelstellingen

■ Ruimtelijke ordening als sleutelsector (mitigatie én adaptatie)

- De gemeente richt haar ruimtelijk ordeningsbeleid prioritair op kernversterking nabij mobiliteitsassen en -knooppunten, met ruimte voor hernieuwbare energie en het vrijwaren van open ruimte voor natuur en bos, voor korte- ketenlandbouw, voor verkoelend groen en natuurlijke waterbuffers.

■ Gebouwen

- De gemeente zet in op duurzaam en circulair bouwen en diepgaande renovaties met een doorgedreven energiebesparing en een versnelling van de vernieuwingsgraad van de residentiële en niet-residentiële gebouwen in haar gemeente (particuliere en tertiaire sector).
- De gemeente zet hierbij zo veel mogelijk in op een collectieve aanpak en stimuleert compacter wonen en bouwen en nieuwe gedeelde woonvormen.
- De gemeente zet maximaal in op rationeel energiegebruik en energie-efficiëntie in haar eigen gebouwen, met een maximale inpassing van hernieuwbare en duurzame energietechnieken en klimaatadaptatieprincipes.

* Principes en LT-beleidsdoelstellingen

■ Openbare verlichting

- De gemeente zet in op een energiezuinige openbare verlichting door de energie-efficiëntie van haar verlichting sterk te verbeteren en deze op een planmatige manier te beheren en om te vormen.

■ Mobiliteit

- De gemeente wil haar inwoners verleiden om de wagen aan de kant te laten staan door in te zetten op de kwetsbare weggebruiker, en werkt hiertoe een ambitieuw fiets- en tragewegenbeleid uit. De gemeente moedigt schonere brandstoffen en elektrische én gedeelde mobiliteit aan.
- De gemeente zal ook het eigen gemeentelijk wagenpark vergroenen (voorbeeldfunctie).

■ Lokale productie hernieuwbare energie

- De gemeente zet in op een optimale energiemix op basis van hernieuwbare energie en groene (rest)warmte (bv. zonne-energie, windenergie, geothermie of water).

* Lokaal Energie- en Klimaatpact

 Eén boom extra per Vlaming

Per Vlaming halve meter extra haag of geveltuinbeplanting

 Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners

WERF 1
LATEN WE EEN BOOM OPZETTEN

50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden

 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners met een totaal geïnstalleerd vermogen van 216 MW

WERF 2
VERRIJK JE WIJK

WERF 4
WATER. HET NIEUWE GOUD

 1 m² ontharding per inwoner

Per inwoner 1 m³ extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater

WERF 3
ELKE BUURT DEELT EN IS DUURZAAM BEREIKBAAR

1 "toegangspunt" voor een (koolstofvrij) deelsysteem per 1.000 inwoners

 Per 100 inwoners 1 laadpunt

1 m extra nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad per inwoner

Indeling Klimaatactieplan

1. Op weg naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige gemeente

2. Huidige klimaatsituatie en toekomstscenario's

- 2.2. Mitigatie: CO₂-nulmeting, evolutie emissies en reductiescenario
- 2.3. Adaptatie: risico- en kwetsbaarheidsanalyse

3. Ruimtelijke ordening als sleutelsector

4. Klimaatmitigatie

- 4.1. Bebouwde omgeving
  - Residentiële gebouwen
  - Tertiaire gebouwen, uitrusting en installaties
  - Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen
- 4.2. Mobiliteit
- 4.3. Openbare verlichting
- 4.4. Lokale productie hernieuwbare energie (elektriciteits- en warmteproductie)
- 4.5. Industrie
- 4.6. Duurzame en lokale landbouw
- 4.7. Duurzame productie en consumptie

5. Klimaatadaptatie

- 5.1. Adaptatie in Kortenbergh : strategieën
  - Ontharden
  - Ruimte voor water en waterbeheer
  - Vergroenen
  - Warmteopname beheersen en ventileren
  - Afschermen
- 5.3. Adaptatie in de publieke bebouwde ruimte
- 5.4. Adaptatie op private percelen
- 5.5. Adaptatie in de open ruimte: natuur en landbouw
- 5.6. Socio-economische en noodmaatregelen

6. Bijlagen

Leeswijzer

Elk hoofdstuk bevat volgende onderdelen:

- Wensbeeld 2050
- Achtergrondcijfers en specifieke uitdagingen voor onze gemeente (informatief)
- Doelstellingen tegen 2030
- Tabel met beoogde CO₂-besparing per maatregel (mitigatie)
- Tabel met klimaatacties

In 'Wensbeeld 2050' geven we mee waar we, samen met álle gemeenten, anno 2050 in Vlaanderen willen staan. Het betreft hier een wensbeeld: wat betekent klimaatneutraal en klimaatbestendig in 2050 voor de betrokken sector. Let wel, dit vormen geen vastgelegde doelstellingen voor de gemeente.

De 'Doelstellingen 2030' zijn de doelstellingen waar Kortenberg zich met dit plan engageren, door in te tekenen op het Burgemeestersconvenant 2030. (*+/- halve pagina per hoofdstuk*)

De tabel met de beoogde CO₂-besparing geeft per sector en per maatregel weer wat nodig is om in Kortenberg de -40%-reductiedoelstelling te halen. Deze tabel vindt u dus enkel bij het thema CO₂-besparing (mitigatie). Voor adaptatie wordt naar LEKP verwezen.

De tabel met klimaatacties geeft weer welke maatregelen en acties we in de komende jaren o.a. willen realiseren om de beoogde reductie- en adaptatiedoelstellingen te halen. (*2 à 3 pagina's per hoofdstuk*)

Residentiële gebouwen

Beleidsdoelstellingen

- Kortenberg zet in op **diepgaande renovaties met een doorgedreven energiebesparing** en een **versnelling van de vernieuwingsgraad** van haar residentiële gebouwen.
- We zetten hierbij actief in op de **transitie naar groene, hernieuwbare warmte**.
- We zetten tevens in op een **collectieve aanpak**, stimuleren **compactere wonen en bouwen** en **nieuwe gedeelde woonvormen**.
- We zetten in op **kernversterking** om de verdere versnippering en verspreiding van de bebouwing tegen te gaan.
- We **integreren adaptatieprincipes** in het particulier woningbestand (zie hoofdstuk adaptatie).

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

- 1. Doorgedreven energiebesparing in gebouwen en verhogen van energieprestaties via een doorgedreven versnelling van de renovatiegraad van particuliere woningen**
  - Verbeteren van de kennis van het gebouwenpark in de gemeente
  - Sensibiliseren rond duurzaam, energiezuinig en compacter wonen en (ver)bouwen
  - Ontzorging van particulieren en inzetten op collectieve aanpak: (sociale) wijkrenovatie, groepsaankopen, nieuwbouwprojecten, klimaatneutrale wijkontwikkeling...)
  - Stimuleren via financiële en juridische instrumenten
- 2. Stimuleren van compactere wonen en bouwen en nieuwe gedeelde woonvormen** (efficiënter gebruik en betere benutting)
  - Ontzorgen, faciliteren of zelf investeren in (pilot)projecten
  - Aansturen via juridische en financiële instrumenten
- 3. Transitie naar groene warmte** (zie ook hoofdstuk Lokale productie hernieuwbare energie)
  - Beleid uitwerken rond groene warmte (warmtebeleidsplan, warmtezoneringsplan, warmtenetscreening...)
  - Stimuleren, faciliteren en zelf investeren in hernieuwbare energie (pilotprojecten)
- 4. Transitie naar kwaliteitsvolle kernversterking** (zie hoofdstuk Ruimtelijke Ordening) en **klimaatadaptief bouwen**

LEKP

LEKP

Residentiële gebouwen

LEKP = Lokaal Energie- en klimaatpact

Acties met link naar energiearmoede

Om deze doelstellingen te realiseren, zal de gemeente o.a. volgende maatregelen, acties en subacties organiseren

Nieuwe actie + - Verderzetten en versterken of versnellen ✓ - KT: korte termijn - MT: middellange termijn - LT: lange termijn

Nummer	Tijd	Maatregel, actie en mogelijke subacties	Trekker
Maatregel RES-1		Doorgedreven energiebesparing en verhogen energieprestaties gebouwen	
Actie_RES-1.1		Verbeteren kennis van het gebouwenbestand in de gemeente	
✓	lopende	De gemeente verbetert de kennis van het gebouwenpark in haar gemeente en bestudeert de bestaande bebouwde omgeving	OMG
+ / ✓	KT	De gemeente brengt de beschikbare dakoppervlakte voor PV in kaart, bijvoorbeeld a.h.v. de Vlaamse Zonnelokaal	OMG/woonloket
Actie_RES-1.2.		Sensibilisatie en informeren m.b.t. duurzaam en energiezuinig bouwen	
✓✓	lopende	Promotie, ondersteuning en verdere uitbouw eerstelijnsadvies via energie- en woonloket (cfr afspraken met energiehuis)	OMG/woonloket
✓✓	lopende	Promotie van het duurzaam bouwadvies van het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen	OMG/woonloket
✓✓	lopende	Inwoners actief leiden naar de bestaande initiatieven van renovatiebegeleiding. Promotie van BENOvatiecoach.	OMG/woonloket
✓✓	lopende	Uitgebreide promotie en stimuleren gebruik van de energiescans (Energiesnoeiers)	OMG/woonloket
✓✓	lopende	Deelnemen en promoten van groepsaankoopacties voor isolatie, warmtepompen,... (o.a. groepsaanbod WP provincie, aanbod Energiek Wonen)	OMG/woonloket
Actie_RES-1.3.		Ontzorging en inzetten op collectieve aanpak	
✓	lopende	Bekendmaking, actieve promotie en financiële ondersteuning van de door Fluvius erkende BENOvatiecoachen (zie ook Actie_RES-1.2.)	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente initieert en ondersteunt projecten die gezamenlijke investeringen en energiezuinige renovaties van grotere groepen gebouwen faciliteren	OMG/woonloket
+	KT	De inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaat Tafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak voor einde 2024 (doelstelling LEKP 2.0)	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente faciliteert duurzame wijkprojecten of werkt samen met partners om projecten rond collectieve wijkrenovatie op te zetten, bv. via een energiecoöperatie of andere	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente benut opportuniteiten van mogelijke/geschikte locaties voor collectieve wijkrenovatie. (zie ook LEKP 2.0)	OMG
+	LT	Onderhandelen met huisvestingsmaatschappijen voor grootschalige renovatie van sociale woningen	OMG
✓✓	lopende	Promoten van de provinciale renovatiebegeleidingen bij kwetsbare doelgroepen (noodkopers)	Woonloket/OCMW

Residentiële gebouwen

Om deze doelstellingen te realiseren, zal de gemeente o.a. volgende maatregelen, acties en subacties organiseren
 Nieuwe actie + - Verderzetten en versterken of versnellen ✓ - KT: korte termijn - MT: middellange termijn - LT: lange termijn

Nummer	Tijd	Maatregel, actie en mogelijke subacties	Trekker
Maatregel RES-1		Doorgedreven energiebesparing en verhogen energieprestaties gebouwen	
Actie_RES-1.3.		Ontzorging en inzetten op collectieve aanpak 	
✓	lopende	Bekendmaking, actieve promotie en financiële ondersteuning van de door Fluvius erkende BENOvatiecoachen (zie ook Actie_RES-1.2.) 	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente initieert en ondersteunt projecten die gezamenlijke investeringen en energiezuinige renovaties van grotere groepen gebouwen faciliteren 	OMG/woonloket
+	KT	De inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaat Tafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak voor einde 2024 (doelstelling LEKP 2.0) 	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente faciliteert duurzame wijkprojecten of werkt samen met partners om projecten rond collectieve wijkrenovatie op te zetten, bv. via een energiecoöperatie of andere 	OMG/woonloket
+	LT	De gemeente benut opportuniteiten van mogelijke/geschikte locaties voor collectieve wijkrenovatie. (zie ook LEKP 2.0) 	OMG
+	LT	Onderhandelen met huisvestingsmaatschappijen voor grootschalige renovatie van sociale woningen 	OMG
✓✓	lopende	Promoten van de provinciale renovatiebegeleidingen bij kwetsbare doelgroepen (noodkopers) 	Woonloket/OCMW

LEKP = Lokaal Energie- en klimaatpact

Acties met link naar energiearmoede

* Ruimtelijke ordening als sleutelsector

Ruimtelijke ordening als sleutelsector

Beleidsdoelstellingen

- Kortenberg richt haar ruimtelijk orderingsbeleid prioritair op kwalitatieve **kernversterking** nabij **mobiliteitsassen en -knooppunten**, gecombineerd met veel (openbaar) groen en speelruimte en **verwevenheid** van winkel-, woon-, ontspanning- en werkfuncties (netwerk van levendige kernen met duurzaam vervoersnetwerken tussen de kernen).
- We **vrijwaren de open ruimte** voor natuur en bos, voor korte-ketenlandbouw, voor verkoelend groen en natuurlijke waterbuffers (robuust openruimtenetwerk) en zorgen voor **ruimte voor hernieuwbare energie**.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. Wonen, werken en bouwen **nabij mobiliteitsassen en -knooppunten**
2. Stimuleren van **kwalitatieve kernversterking** en **verdichting van de bestaande bebouwde ruimte** met oog voor verkoelende en infiltrerende groen ruimte
  - Bouwdichtheden gefundeerd en gebiedsgericht verhogen
  - Opportuniteiten bij nieuwe projectontwikkelingen benutten
  - Compact en gedeeld wonen stimuleren en faciliteren
  - Vergroenen van de kernen
3. **Verwevenheid** van wonen, werken, winkelen en ontspanning
  - Kiezen voor verkeersluwe dorpsharten met ruimte voor spelen, ontspannen, verpozen,...
  - Winkelen in de kern aanmoedigen
  - Leegstand tegengaan
4. **Vrijwaren van open ruimte**, afremmen lintbebouwing en verspreid wonen (robuust openruimtenetwerk)
5. **Ruimte voorzien voor hernieuwbare energie, natuur & bos en duurzame, lokale landbouw** (zie hoofdstukken HE, landbouw en adaptatie)
6. Inzetten op **klimaatadaptatie** (ruimtelijke adaptatiestrategieën): ruimte voor water, ontharden, bebossen en vergroenen (zie ook hoofdstuk 5. Adaptatie).

* Mitigatie (vermindering CO₂)

Mitigatie

Overkoepelende doelstelling

Minstens **40% CO₂-reductie** tegen 2030

Sectoren

- Residentiële gebouwen
- Tertiaire gebouwen
- Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen
- Mobiliteit
- Openbare verlichting
- Lokale productie hernieuwbare energie
- Industrie
- Duurzame en lokale landbouw
- Duurzame productie en consumptie

Residentiële gebouwen

Beleidsdoelstellingen

- Kortenberg zet in op **diepgaande renovaties met een doorgedreven energiebesparing** en een **versnelling van de vernieuwingsgraad** van haar residentiële gebouwen.
- We zetten hierbij actief in op de **transitie naar groene, hernieuwbare warmte**.
- We zetten tevens in op een **collectieve aanpak**, stimuleren **compactere wonen en bouwen** en **nieuwe gedeelde woonvormen**.
- We zetten in op **kernversterking** om de verdere versnippering en verspreiding van de bebouwing tegen te gaan.
- We **integreren adaptatieprincipes** in het particulier woningbestand (zie hoofdstuk adaptatie).

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

- 1. Doorgedreven energiebesparing in gebouwen en verhogen van energieprestaties via een doorgedreven versnelling van de renovatiegraad van particuliere woningen**
  - Verbeteren van de kennis van het gebouwenpark in de gemeente
  - Sensibiliseren rond duurzaam, energiezuinig en compacter wonen en (ver)bouwen
  - Ontzorging van particulieren en inzetten op collectieve aanpak: (sociale) wijkrenovatie, groepsaankopen, nieuwbouwprojecten, klimaatneutrale wijkontwikkeling...)
  - Stimuleren via financiële en juridische instrumenten
- 2. Stimuleren van compacter wonen en bouwen en nieuwe gedeelde woonvormen** (efficiënter gebruik en betere benutting)
  - Ontzorgen, faciliteren of zelf investeren in (pilot)projecten
  - Aansturen via juridische en financiële instrumenten
- 3. Transitie naar groene warmte** (zie ook hoofdstuk Lokale productie hernieuwbare energie)
  - Beleid uitwerken rond groene warmte (warmtebeleidsplan, warmtezoneringsplan, warmtenetscreening...)
  - Stimuleren, faciliteren en zelf investeren in hernieuwbare energie (pilotprojecten)
- 4. Transitie naar kwaliteitsvolle kernversterking** (zie hoofdstuk Ruimtelijke Ordening) en **klimaatadaptief bouwen**

LEKP

LEKP

Tertiaire gebouwen

- Kortenberg zet in op een **versnelling van de vernieuwingsgraad van haar tertiair, niet-residentieel gebouwenpark** door duurzaam en energiezuinig bouwen te stimuleren en te faciliteren.
- Tegelijk wordt ingezet op **rationeel energieverbruik**, een maximale inpassing van **hernieuwbare en duurzame energietechnieken** en **klimaatbestendigheid**.
- De gemeente zet sterk in op **kernversterking en verwevenheid van functies** door de **tertiaire sector op vlot bereikbare plaatsen in en nabij de kernen** te houden/brengen.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

- 1. Doorgedreven energiebesparing in tertiaire/niet-residentiële gebouwen en verhogen van energieprestaties**
  - Verbeteren van de kennis van het gebouwenpark van de niet-residentiële sector in de gemeente
  - Versnelling van de vernieuwingsgraad, doorgedreven renovatie van tertiaire/niet-residentiële gebouwen en kleinere energiebesparende maatregelen
  - De benuttingsgraad van de infrastructuur verbeteren
- 2. Transitie naar groene warmte en hernieuwbare energie** (zie ook hoofdstuk 4.4. *Hernieuwbare energie*)
  - Beleid uitwerken rond groene warmte
  - Investerings in hernieuwbare energie stimuleren en faciliteren (zon, wind, geothermie, warmtenet...)
- 3. Stimuleren van kernversterking met aandacht voor verwevenheid van functies** (zie hoofdstuk *Ruimtelijke ordening als sleutelement*)

Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

- De gemeente zet maximaal in op **rationeel energieverbruik, energie-efficiëntie** en een **energiezuinig en duurzaam beheer** van haar volledig gemeentelijk patrimonium.
- We kiezen voor een maximale inpassing van **hernieuwbare en duurzame energietechnieken**. We streven naar energieneutraliteit en circulair bouwen.
- Tegelijk willen we onze gebouwen **aanpassen aan de toekomstige klimaattoestand** door ze meer hittebestendig te maken en te vergroenen (zie ook hoofdstuk klimaatadaptatie).

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen:**

- Inzetten op **monitoring, planmatige aanpak** en **energiezuinig beheer** van het gehele patrimonium (duurzame vastgoedstrategie)
- Doorgedreven renovatie van de **bestaande gemeentelijke gebouwen**
- **Energiebesparend onderhoud en technische energie-efficiëntiemaatregelen**
- Voor **nieuwbouw** kiest de gemeente voor duurzaam, energiezuinig (BEN) en circulair bouwen
- De gemeente kiest voor **hernieuwbare energie** in haar gebouwenpatrimonium
- De gemeente zet maximaal in op **rationeel energieverbruik** en **energiezuinig gedrag** in haar gemeentelijke gebouwen

LEKP

Mobiliteit

Beleidsdoelstellingen

- Kortenberg kiest resoluut voor **fietsers, voetgangers en openbaar vervoer**.
- De gemeente moedigt **elektrische én gedeelde mobiliteit** aan.
- We **vergroenen het eigen gemeentelijk wagenpark** en **verlagen de voertuigkilometers** voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen (**voorbeeldfunctie**).

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. **Modal shift**: Vraag naar fossiele mobiliteit en aantal verplaatsingen en voertuigkilometers voor personenvervoer verminderen. Kiezen voor **fietsers, voetgangers en openbaar vervoer** (STOP-principe).
  - Inzetten op **kernversterking** om afhankelijkheid van auto af te bouwen (zie ook hoofdstuk Ruimtelijke Ordening)
  - **Ambitieuus fietsbeleid**, investeren in fietsinfrastructuur en veiligheid LEKP
  - **Tragewegenbeleid**
  - **Aangepast parkeerbeleid**
2. Transitie naar **gedeelde mobiliteit**
  - Autodelen en fietsdelen stimuleren en faciliteren LEKP
  - Promotie, stimuleren en faciliteren openbaar vervoer
3. Transitie naar **emissievrije mobiliteit**
  - Promotie van elektrische/emissievrije mobiliteit
  - Samenwerken met netbeheerder voor het plaatsen van laadinfrastructuur LEKP
4. Eigen gemeentelijke wagenpark en mobiliteit verduurzamen (**voorbeeldfunctie**) LEKP

Openbare verlichting

Beleidsdoelstellingen

We zetten, samen met Fluvius, in op een **energiezuinige openbare verlichting** door de **energie-efficiëntie** van haar verlichting **sterk te verbeteren** en deze op een **planmatige manier te beheren** en om te vormen.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. Inzetten op een **planmatige aanpak van de openbare verlichting**
2. Inzetten op **energiezuinige openbare verlichting** (verledden)
3. **Sensibilisatie**

LEKP

Lokale productie hernieuwbare energie

- Kortenberg zet in op een **optimale energiemix op basis van hernieuwbare energie**, zowel voor elektriciteits- als warmteproductie:
- We streven naar een **uitfasering van fossiele brandstoffen** en **stimuleren** toepassingen van **hernieuwbare energie** (zonne-energie, windenergie, kleinschalige biomassa, (ondiepe) geothermie, water)
- We kiezen hierbij volop voor **zon en waar mogelijk wind**
- We ondersteunen en bevorderen de **transitie naar groene warmte** (warmtepompen, collectieve warmtevoorzieningen, (kleinschalige) warmtenetten,...).
- We voorzien **voldoende ruimte en kansen** voor hernieuwbare energie
- **Energiebesparing komt hierbij echter altijd op de eerste plaats!**

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op [onderstaande beleidsmaatregelen](#):

1. Uitwerken van een **ruimtelijke energiestrategie** voor de transitie naar hernieuwbare energie en hernieuwbare warmte (zie ook hoofdstuk RO en hoofdstuk Bebouwde omgeving)
  - Opmaak ruimtelijke energie- en warmtestrategie
2. **Stimuleren, faciliteren en zelf investeren** in hernieuwbare energie (zon, wind, geothermie...)
  - Faciliteren door sturend en flexibel vergunningenbeleid
  - Financiële stimulansen
  - Voorbeeldprojecten
  - Sensibilisatie en draagvlakvergroting via burgerparticipatie

Industrie

- Kortenbergh streeft naar de ontwikkeling van **duurzame bedrijventerreinen**.
- We willen de bedrijven op ons grondgebied **aanmoedigen en ondersteunen bij de transitie naar klimaatneutrale circulaire bedrijfsvoering en emissiearme gebouwen**.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. **Sensibilisatie, informatie en advisering** van bedrijven
  - rond duurzaam en energiezuinig bouwen (*zie ook hoofdstuk Bebouwde omgeving*)
  - rond hernieuwbare energie (*zie ook hoofdstuk Lokale productie hernieuwbare energie*)
  - rond maatschappelijk verantwoord ondernemen en koolstofarme, circulaire economie
  - rond energie-efficiëntie maatregelen, monitoring en optimalisatie van energiezuinige bedrijfsprocessen
2. Een **duurzaam en klimaatvriendelijk beheer** van de gemeentelijke **bedrijventerreinen**
3. **Samenwerking en netwerking** tussen bedrijven **stimuleren**

Niet-verplichte sector binnen Burgemeestersconvenant

Duurzame en lokale landbouw

- We zetten in op een **doorgedreven energiebesparing** en toepassing van **hernieuwbare energie** door de **landbouwbedrijven** op ons grondgebied.
- We ondersteunen onze landbouwbedrijven maximaal bij de **omschakeling naar een duurzame lokale landbouw**.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. Stimuleren en faciliteren in **hernieuwbare energie** (zon, wind, geothermie...) en energiebesparing en -efficiëntie binnen de landbouwsector
2. **Ruimte** voorzien voor **duurzame lokale landbouw** (*zie ook Ruimtelijke ordening als sleutelement*)
3. Stimuleren **korte-ketenlandbouw**
4. **Sensibilisering** en **voorbeeldfunctie** op vlak van lokale, duurzame, meer plantaardige voeding

Niet-verplichte sector binnen Burgemeestersconvenant

Duurzame productie en consumptie

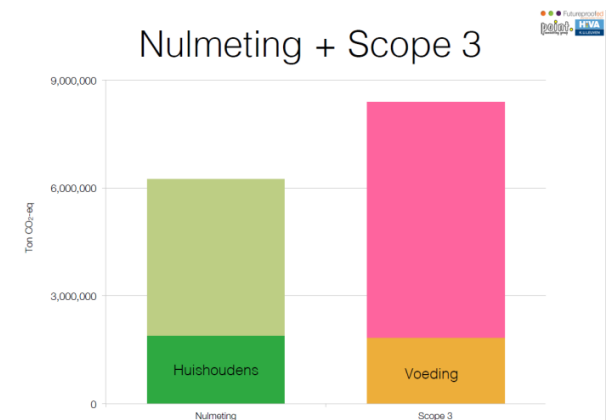

- We geven het **goede voorbeeld** en kiezen voor een **duurzaam en circulair aankoopbeleid**.
- We zetten tevens in op het faciliteren, ondersteunen en promoten van **(lokale) initiatieven rond circulaire en gedeelde economie**.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

- De gemeente zet in op een **duurzaam en circulair aankoopbeleid**
- **Sensibilisatie bij inwoners** over duurzaam en circulair aankoopgedrag
- Ondersteunen van **lokale deelinitiatieven**, initiatieven voor **hergebruik** en **herstellen**

Niet-verplichte sector binnen Burgemeestersconvenant

* Adaptatie

‘Verhogen weerbaarheid’

Overkoepelende doelstellingen

LEKP = Lokaal Energie- en Klimaatpact

Ontharden

We **vermijden zoveel mogelijk netto bijkomende verharding** op ons grondgebied. Elke bijkomende verharding wordt elders gecompenseerd.

We streven ernaar om tegen 2030, 1 m² per inwoner te ontharden.

LEKP

Ruimte voor water en waterbeheer

We behouden en beschermen de **natte natuur** op ons grondgebied en breiden de oppervlakte uit.

We zetten in op opvang en **hergebruik van water en verhoogde infiltratie en buffering**.

Geen enkele woning loost **afvalwater** ongezuiverd in een waterloop tegen 2030.

We verhogen onze **regenwateropvang of infiltratiecapaciteit** met minstens **1 m³** per inwoner tegen 2030.

LEKP

We bouwen verder op het gemeentelijk hemelwaterplan voor de opmaak van een ambitieus **droogteplan**.

Vergroenen

We verstevigen bestaande **blauwgroene netwerken** en bouwen nieuwe netwerken uit.

We beschermen maximaal bestaande **oudere bomen en groenvormen**.

We versterken onze **oppervlakte bos**.

Tegen 2030 streven we naar **1 extra boom** en een **halve meter extra haag of gevelgroen** per inwoner.

LEKP

We ontwikkelen tegen 2030 **20 extra natuurgroenperken** in onze gemeente.

LEKP

‘Verhogen weerbaarheid’

Overkoepelende doelstellingen

LEKP = Lokaal Energie- en Klimaatpact

Warmte- opname beheersen en ventileren

We voorzien tegen 2030 een **aangenaam schaduwplekje** op wandelafstand van elke woning.

We voorzien tegen 2030 **toegankelijk buurtgroen** op afstand van 400m voor elke inwoner.

We verbeteren de **kwaliteit** van de bestaande toegankelijke groenperken met aandacht voor schaduw.

We voorzien **schaduw** via bomen of andere structuren op pleinen en langs de belangrijkste **wandel- en (fiets)straten en – paden**.

We **verhogen de kwaliteit van bestaand groen** met aandacht voor schaduw en biodiversiteit .

We **stimuleren** gebruikers van bebouwde percelen ingrepen te doen naar warmteopname, zowel via technische ingrepen op gebouwniveau als via groen in de tuin of aan het gebouw (gevelgroen en groendaken).

Afschermen

We **beperken bijkomend bouwen** in huidig en toekomstig overstroombaar gebied via ruimtelijke planningsinstrumenten.

We stimuleren het **afschermen van slecht gelegen gebouwen**, hetzij collectief, hetzij via individuele maatregelen.

Adaptatie: doelstellingen en acties

Bebouwde omgeving 	Private percelen 	Open ruimte
		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ RO ▪ Zelf schop in de grond	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RO, regels & handhaving ▪ Sensibiliseren en faciliteren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RO ▪ Samenwerking
Socio-economische en noodmaatregelen		

Adaptatie in de publieke bebouwde ruimte

- Kortenberg bouwt een **adaptatiereflex** uit die ze **integreert** en toepast in alle ingrepen in het openbaar domein: bij (her)aanleg van wegen en fietspaden, bij groenbeheer en bermen, op parken en pleinen, ...
- We **vermijden bijkomende verharding** en **ontharden actief** het openbaar domein.
- We voorzien **meer en beter groen en blauw** in en aan de rand van de bebouwde kernen (voor schaduw, infiltratie en verkoeling). Stukjes groen, bomen, hagen, kleine landschapselementen en waterpartijen vormen onderdeel van de **groenblauwe dooradering**.
- We verbeteren de **infiltratie, buffering en berging** van hemelwater via grachten, wadi's, collectieve hemelwaterputten,...
- We bouwen verder op het gemeentelijk hemelwaterplan voor de opmaak van een ambitieus **droogteplan**.

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op onderstaande beleidsmaatregelen:

1. Uitbouwen van een **adaptatiereflex** en **integreren en toepassen** in alle aspecten van het openbaar domein
  - Een toetsingskader uitwerken van de adaptatieprincipes voor ruimtelijke ingrepen in openbaar domein
  - De adaptatieprincipes integreren bij alle diensten/in alle ingrepen
  - Locaties voor adaptatie selecteren en adaptatiemaatregelen uitvoeren
2. **Vermijden van bijkomende verharding** en gericht en actief **ontharden** van het openbaar domein
  - Verharding vermijden
  - Actief en gericht ontharden van het publiek domein
3. **Vergroenen** van de kernen en creëren van schaduw – aanplanten en omvormen groen
  - Integreren van adaptatieprincipes in het groenbeheer
  - Gericht inzetten op meer en beter groen en het creëren van schaduw
4. **Ruimte voor water:** verhogen van hergebruik, infiltratie, buffering en berging van hemelwater
  - Uitwerken en verankeren van een visie op hemelwater en droogte
  - Hemelwater opvangen, hergebruiken, infiltreren en bufferen

Adaptatie op perceelsniveau

- Kortenbergh stuurt naar een klimaatadaptieve invulling van bebouwde percelen **via ruimtelijk-juridische instrumenten**, zoals het vastleggen, toepassen en handhaven van regels rond verharding, groen en water voor nieuwbouw en grondige renovatie (zie hoofdstuk ruimtelijke ordening).
- We stimuleren het **ontharden en vergroenen van (voor-)tuinen**.
- We stimuleren het **duurzaam omgaan met hemel-, grond- en drinkwater** (ruimte voor water).
- We stimuleren **duurzaam en klimaatadaptief bouwen** en passen die principes ook toe in het beleid om gebouwen van particulieren, bedrijven, industrie en het gemeentelijk patrimonium te vernieuwen.
- **Oververhitting vermijden** wordt een bijkomend aandachtspunt (zie hoofdstuk bebouwde omgeving)

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. **Sturen naar klimaatadaptieve invulling van percelen via ruimtelijke-juridische instrumenten:**
  - Eigenaars van private percelen sturen via juridische instrumenten (groennorm, verhardingsnorm, infiltratie,...)
  - Adaptatieprincipes vastleggen bij grotere projectontwikkelingen in de woonkernen
  - Vergunningenbeleid strikt toepassen en inzetten op handhaving
2. **Stimuleren van ontharden en vergroenen van (voor-)tuinen**
  - Via financiële instrumenten en sensibilisatie
  - Ontzorgen en collectieve aanpak
3. **Stimuleren van duurzaam omgaan met water**
  - Stimuleren van opvangen, lokaal hergebruiken, infiltreren en bufferen van hemelwater
  - Stimuleren van duurzaam omgaan met water (grond, leiding- en oppervlaktewater)
  - Verbeteren van de waterkwaliteit (huishoudelijke lozingen reduceren)
4. **Stimuleren van klimaatadaptief bouwen en principes ook toepassen in het renovatiebeleid**
  - Vermijden van oververhitting van gebouwen (warmteopname beheersen)
  - Klimaatadaptie integreren in beleid en acties rond wonen en bouwen, incl. gemeentelijke gebouwen

Adaptatie in de open ruimte

Natuur en landbouw

- Kortenberg werkt verder aan een ruimtelijk beleid waarbij de **open ruimte maximaal behouden** blijft (zie hoofdstuk RO).
- We zetten in op het **versterken (en uitbreiden) van natuur en bos, ruimte voor water** met het versterken van de beekvalleien en werken mee aan **groenblauwe netwerken**.
- We stimuleren duurzame, klimaatadaptieve **landbouw** met aangepaste teelten, technieken en waterbeheer.
- We zetten verder in op het **beperken van afstroom van water en erosiebestrijding**

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

1. De **open ruimte versterken** via ruimtelijke beleid (zie hoofdstuk RP en RUP kernversterking)
2. Stimuleren van **ontharden** en **vergroenen**
  - Versterken van natuurkernen en bossen en uitbreiden waar mogelijk
  - Ruimte voor water, natte natuur en bossen creëren
  - Groenblauwe netwerken verder uitbouwen
  - Eigen percelen (Welzijnshuis of gemeente) inzetten in het groenblauw netwerk door te vergroenen of te bebossen, het eigen beheer aan te passen of zelf gronden verschaffen
3. Stimuleren van **duurzame, klimaatadaptieve landbouw**
  - Landbouwer betrekken als actoren in de uitbouw van blauwgroene netwerken
  - Landbouwers sensibiliseren en ondersteunen in de transitie naar een klimaatrobuuste landbouw
4. Inzetten op **erosiebestrijding en beperken van afstroom van water**

Socio-economische en noodmaatregelen

- Kortenberg werkt een **toekomstgericht gezondheidsbeleid** uit, rekening houdend met de **gevolgen van overmatige hitte, aanhoudende droogte en wateroverlast**.
- We werken een **nood- en interventieplan** uit voor noodsituaties bij wateroverlast en langdurige hitte of droogte

De gemeente wil deze doelstellingen realiseren door in te zetten op **onderstaande beleidsmaatregelen**:

- 1. Toekomstgericht gezondheidsbeleid**, rekening houdend met de toenemende gevolgen van overmatige hitte, aanhoudende droogte en wateroverlast
  - Uitwerken van een toekomstgericht gezondheidsbeleid
  - Gezondheidsbeleid naar kwetsbare doelgroepen
  - Gezondheidsbeleid evenementen en toerisme
- 2. Nood- en interventieplan** voor wateroverlast, langdurige hitte en droogte
  - Bevolking informeren en sensibiliseren
  - Preventieve maatregelen tegen noodsituaties
  - Nood- en interventieplanning uitwerken en/of aanpassen o.b.v. risico's en kwetsbaarheden uit RKA

Vragen?

Els Cornelis

Veerle Lievens

burgemeestersconvenant@vlaamsbrabant.be

**VLAAMS-
BRABANT**

kruispunt van vele werelden